#### O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida

#### 1-bob. Umumiy qoidalar

#### 1-modda. Ushbu Qonunning asosiy vazifalari

Ushbu Qonunning asosiy vazifalari normativ-huquqiy hujjatlar tushunchasini, turlarini, oʻzaro nisbatini aniqlashdan, normativ-huquqiy hujjatlarni tayyorlash tartibiga va ularning mazmuniga qoʻyiladigan asosiy talablarni belgilashdan, shuningdek ularning ijrosi tashkil etilishini ta'minlashdan iborat.

#### 2-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar toʻgʻrisidagi qonun hujjatlari

Normativ-huquqiy hujjatlar toʻgʻrisidagi qonun hujjatlari ushbu Qonun va boshqa qonun hujjatlaridan iboratdir.

Qoraqalpogʻiston Respublikasi normativ-huquqiy hujjatlarining turlari va oʻzaro nisbati, normativ-huquqiy hujjatlarni tayyorlash tartibiga hamda ularning mazmuniga qoʻyiladigan asosiy talablar va ularning ijrosi tashkil etilishini ta'minlash Qoraqalpogʻiston Respublikasining qonun hujjatlari bilan ham belgilanadi.

#### 3-modda. Normativ-huquqiy hujjat tushunchasi

Normativ-huquqiy hujjat ushbu Qonunga muvofiq qabul qilingan, umum majburiy davlat koʻrsatmalari sifatida huquqiy normalarni belgilashga, oʻzgartirishga yoki bekor qilishga qaratilgan rasmiy hujjatdir.

#### 4-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilish huquqiga ega boʻlgan organlar yoki mansabdor shaxslar

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisining palatalari, Oʻzbekiston Respublikasining Prezidenti, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi, vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar, mahalliy davlat hokimiyati organlari normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilish huquqiga ega boʻlgan organlar yoki mansabdor shaxslar (bundan buyon matnda organlar deb yuritiladi) hisoblanadi.

### 2-bob. Normativ-huquqiy hujjatlarning turlari va oʻzaro nisbati

### 5-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarning turlari

Normativ-huquqiy hujjatlarning turlari quyidagilardir:

Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi;

O'zbekiston Respublikasining qonunlari;

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari;

(5-moddaning beshinchi xatboshisi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari; vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari; mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari.

### 6-modda. Oʻzbekiston Respublikasining qonun hujjatlari

Normativ-huquqiy hujjatlar qonun hujjatlaridir va ular Oʻzbekiston Respublikasining qonun hujjatlari majmuini tashkil qiladi.

Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari qonunlardir.

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari, vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari qonun osti hujjatlaridir.

(6-moddaning uchinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

# 7-modda. Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlarining ustuvorligi

Oʻzbekiston Respublikasida Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlarining ustuvorligi soʻzsiz tan olinadi.

Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi oliy yuridik kuchga ega va Oʻzbekiston Respublikasining butun hududida qoʻllaniladi.

Oʻzbekiston Respublikasining qonunlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi asosida va uni ijro etish uchun qabul qilinadi hamda uning normalari va prinsiplariga zid kelishi mumkin emas.

#### 8-modda. O'zbekiston Respublikasining qonunlari

Oʻzbekiston Respublikasining qonunlari eng muhim va barqaror ijtimoiy munosabatlarni tartibga soladi hamda Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi tomonidan yoki referendum oʻtkazish yoʻli bilan qabul qilinadi.

# 9-modda. Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisining palatalari Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari asosida hamda ularni ijro etish uchun qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qiladi.

#### 10-modda. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari asosida hamda ularni ijro etish uchun farmonlar va qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qiladi.

(10-modda Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

### 11-modda. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining

farmonlari, qarorlari va farmoyishlari asosida hamda ularni ijro etish uchun qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qiladi.

### 12-modda. Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar oʻz vakolati doirasida buyruqlar hamda qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qiladi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlari, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlari asosida hamda ularni ijro etish uchun qabul qilinadi.

Buyruqlar vazirlar tomonidan yoki idora nomidan qarorlar qabul qilish yakka tartibda amalga oshiriladigan idoralar rahbarlari tomonidan qabul qilinadi.

Qarorlar davlat qoʻmitalari tomonidan yoki idora nomidan qarorlar qabul qilishni mazkur idoraning kollegial organi amalga oshiradigan idoralar tomonidan qabul qilinadi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari boshqa vazirliklar, davlat qoʻmitalari yoki idoralar bilan kelishilgan holda qabul qilinishi mumkin.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar tomonidan qoʻshma qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilinishi mumkin.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning tarkibiy boʻlinmalari hamda hududiy organlari normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilishga haqli emas.

# 13-modda. Vazirliklar, davlat qoʻmitalari yoki idoralar tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarga nisbatan huquqiy vorislik

Vazirlik, davlat qoʻmitasi yoki normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilish huquqi berilgan idora qayta tashkil etilgan taqdirda, huquqiy vorisga oʻz vakolati doirasida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilish huquqi bilan birga ilgari qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarga oʻzgartirish, qoʻshimchalar kiritish, ularning amal qilishini toʻxtatib turish va tugatish vakolatlari ham oʻtadi, ushbu moddaning ikkinchi qismida nazarda tutilgan hollar bundan mustasno.

Vazirlik, davlat qoʻmitasi yoki idora tugatilgan yoxud u tegishli normativhuquqiy hujjatlarni qabul qilish huquqini huquqiy vorisiga bermasdan qayta tashkil etilgan taqdirda, ilgari qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarga oʻzgartirish, qoʻshimchalar kiritish, ularning amal qilishini toʻxtatib turish va tugatish vakolatlari yuqori turuvchi yoki boshqa vakolatli organga oʻtadi.

Vazirlikning, davlat qoʻmitasining yoki idoraning nomi oʻzgartirilgan taqdirda, uning ilgarigi nomi koʻrsatilgan normativ-huquqiy hujjatlarning oʻzgartirilgan nomga oid qismiga oʻzgartirish yoki qoʻshimcha kiritilishi lozim. Bunday oʻzgartirishlar yoxud qoʻshimchalar kiritilguniga qadar ilgarigi nom koʻrsatilgan normativ-huquqiy hujjatlarning amal qilishi nomi oʻzgartirilgan vazirlikka, davlat qoʻmitasiga yoki idoraga toʻliq hajmda tatbiq etiladi.

Vazirlik, davlat qoʻmitasi yoki idora maqomining oʻzgartirilishi ular tomonidan ilgari qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar amal qilishining tugatilishiga olib kelmaydi.

#### 14-modda. Mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari

Mahalliy davlat hokimiyati organlari oʻz vakolati doirasida qarorlar tarzida normativ-huquqiy hujjatlar qabul qiladi.

Mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlari, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlari, shuningdek mahalliy davlat hokimiyati yuqori turuvchi organlarining qarorlari asosida va ularni ijro etish uchun qabul qilinadi.

## 15-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar bilan tasdiqlanadigan nizomlar, qoidalar, yoʻriqnomalar va boshqa hujjatlar

Normativ-huquqiy hujjatlar bilan ushbu hujjatlarning tarkibiy qismi boʻlgan nizomlar, qoidalar, yoʻriqnomalar va boshqa hujjatlar tasdiqlanishi mumkin.

#### 16-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarning o'zaro nisbati

Turli normativ-huquqiy hujjatlarning yuridik kuchi boʻyicha oʻzaro nisbati Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga, normativ-huquqiy hujjatlarni qabul qilgan organlarning vakolatiga va maqomiga, ushbu hujjatlarning turlariga, shuningdek normativ-huquqiy hujjat qabul qilingan sanaga muvofiq belgilanadi.

Normativ-huquqiy hujjat oʻziga nisbatan yuqori yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq boʻlishi shart.

Normativ-huquqiy hujjatlar oʻrtasida tafovut boʻlgan taqdirda yuqori yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjat qoʻllaniladi.

Teng yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlar oʻrtasida tafovut boʻlgan taqdirda keyinroq qabul qilingan hujjat qoidalari amal qiladi, ushbu moddaning beshinchi qismida nazarda tutilgan hol bundan mustasno.

Agar normativ-huquqiy hujjatni qabul qilgan vazirlikning, davlat qoʻmitasining yoki idoraning ijtimoiy munosabatlarning muayyan sohasini huquqiy jihatdan tartibga solish uchun maxsus vakolati boʻlsa, ushbu organ qabul qilgan hujjat bir xil darajadagi boshqa vazirlik, davlat qoʻmitasi yoki idora tomonidan qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatga nisbatan yuqori yuridik kuchga ega boʻladi.

#### 3-bob. Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlash

## 17-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlashni rejalashtirish

Normativ-huquqiy hujjatlarni qabul qiluvchi (ishlab chiquvchi) organlar ijtimoiy munosabatlarni huquqiy tartibga solish yoki qonun hujjatlari normalarini takomillashtirish maqsadida normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlashning joriy (bir yilgacha boʻlgan muddatga) va istiqbolga (bir yildan ortiq muddatga) moʻljallangan rejalarini (dasturlarini) ishlab chiqishi hamda tasdiqlashi mumkin.

Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlashni rejalashtirish tartibi normativ-huquqiy hujjatlarni qabul qiluvchi (ishlab chiquvchi) organlar tomonidan belgilanadi.

#### 18-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlash tartibi

Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlash:

loyihani tayyorlash toʻgʻrisidagi taklifni koʻrib chiqish va uni tayyorlash haqida qaror qabul qilishni;

loyiha tayyorlashni tashkiliy-texnikaviy va moliyaviy jihatdan ta'minlashni; zarur materiallar va axborot to'plashni;

loyihaning konsepsiyasi bayon qilingan tushuntirish xatini ishlab chiqishni; loyihani tuzishni;

huquqiy va boshqa zarur ekspertiza oʻtkazishni oʻz ichiga oladi.

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasiga kiritishning xususiyatlari "Qonunchilik palatasiga kiritishning xususiyatlari "Qonunchilik palatasiga kiritish tartibi toʻgʻrisida"gi, "Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining Reglamenti toʻgʻrisida"gi Oʻzbekiston Respublikasi Qonunchilik palatasining Reglamenti toʻgʻrisida"gi Oʻzbekiston Respublikasi qonunlarida belgilanadi.

### 19-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlashni tashkil etish

Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlash uchun loyihani ishlab chiqayotgan tashkilot (bundan buyon matnda ishlab chiquvchi deb yuritiladi) tomonidan ishchi guruh (komissiya) tuzilishi mumkin.

Ishchi guruh (komissiya) tarkibiga ishlab chiquvchining tegishli boʻlinmalarining, tegishli tarmoqlar holati va rivojlanishi uchun mas'ul boʻlgan vazirliklarning, davlat qoʻmitalarining yoki idoralarning, boshqa manfaatdor davlat organlarining, ilmiy va boshqa tashkilotlarning vakillari, shuningdek fuqarolar kiritilishi mumkin. Bunda nodavlat tashkilotlar vakillari, shuningdek fuqarolar oʻz roziligi bilan ishchi guruh (komissiya) tarkibiga kiritiladi.

Ishchi guruh (komissiya) a'zolari normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlash uchun zarur bo'lgan tegishli bilim va tajribaga ega bo'lishi kerak.

Ishlab chiquvchi ishchi guruhning (komissiyaning) faoliyatini ta'minlash uchun davlat organlaridan va oʻzga tashkilotlardan normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlash uchun zarur boʻlgan materiallarni, statistika ma'lumotlarini va boshqa ma'lumotlarni olishga, loyiha yuzasidan ilmiy va boshqa tashkilotlarning, olimlar va mutaxassislarning maslahatlari hamda tavsiyalarini, shuningdek ekspertlar xulosalarini olishga haqlidir.

Normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organ, zarur hollarda, normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlashni davlat organlariga, ilmiy va boshqa tashkilotlarga, ayrim fuqarolarga belgilangan tartibda oʻz vakolatlari doirasida topshirishga yoki ularga shartnoma asosida buyurtma berishga haqlidir.

Normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organ, zarur hollarda, normativ-huquqiy hujjatlarning muqobil loyihalarini tayyorlashni bir nechta davlat organiga, ilmiy va boshqa tashkilotlarga, ayrim fuqarolarga oʻz vakolatlari doirasida

topshirishga yoki ular bilan shartnomalar tuzishga, shuningdek eng yaxshi normativhuquqiy hujjat loyihasi uchun tanlovlar oʻtkazishga haqlidir.

# 20-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlashda qonun hujjatlarining holatini, qoʻllanilish amaliyotini, jamoatchilik fikrini va xalqaro tajribani oʻrganish

Normativ-huquqiy hujjat loyihasini tayyorlashda ishlab chiquvchi:

qonun hujjatlarining holatini, loyihani tartibga solish predmeti boʻyicha qoʻllanilish amaliyotini oʻrganadi;

ijtimoiy munosabatlarning muayyan sohasini huquqiy jihatdan tartibga solishga salbiy ta'sir koʻrsatayotgan nuqsonlar va ziddiyatlarni, shuningdek huquqiy jihatdan tartibga solishga boʻlgan ijtimoiy ehtiyojni, qonun hujjatlarining samaradorligiga ta'sir etuvchi sabablar hamda sharoitlarni aniqlaydi;

davlat organlari va boshqa tashkilotlarning, shuningdek ayrim fuqarolarning takliflarini, ommaviy axborot vositalarining materiallarini, ilmiy va boshqa tashkilotlarning, olimlar va mutaxassislarning maslahatlari va tavsiyalarini, jamoatchilik fikrini aniqlashning boshqa vositalari ma'lumotlarini umumlashtiradi hamda ulardan foydalanadi;

xalqaro huquqning umum e'tirof etilgan prinsiplari va normalarini hisobga oladi, shuningdek huquqiy jihatdan tartibga solish borasida boshqa davlatlar tajribasini oʻrganadi.

Oʻzbekiston Respublikasi qonunlarining loyihalari qonunda belgilangan tartibda umumxalq muhokamasiga qoʻyilishi mumkin. Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalari jamoatchilik yoki mutaxassislar muhokamasiga qoʻyiladi.

(20-moddaning ikkinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 9-yanvardagi OʻRQ-459-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.01.2018-y., 03/18/459/0536-son)

Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining jamoatchilik muhokamasi manfaatdor davlat organlari, shuningdek fuqarolarning oʻzini oʻzi boshqarish organlari hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari, oʻzga tashkilotlar vakillari, olimlar va mutaxassislar ishtirokida oʻtkaziladi.

(20-moddaning uchinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 9-yanvardagi OʻRQ-459-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.01.2018-y., 03/18/459/0536-son)

Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining mutaxassislar muhokamasi tegishli ilmiy-tadqiqot muassasalarining, tarmoqlarning vakillari ishtirokida oʻtkaziladi.

(20-moddaning toʻrtinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 9-yanvardagi OʻRQ-459-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 10.01.2018-y., 03/18/459/0536-son)

Normativ-huquqiy hujjat loyihasining jamoatchilik yoki mutaxassislar muhokamasi ishtirokchilari ishlab chiquvchi tomonidan uning matni bilan oldindan tanishtirilishi lozim.

Normativ-huquqiy hujjat loyihasining muhokamasi jarayonida bayon etilgan takliflar va mulohazalar tavsiya xususiyatiga ega hamda ishlab chiquvchi tomonidan koʻrib chiqilishi kerak. Inobatga olinmagan takliflar va mulohazalar yuzasidan

tegishli tushuntirishlar bergan holda ma'lumotnoma tayyorlanadi. Muhokama materiallari normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organga koʻrib chiqish uchun normativ-huquqiy hujjat loyihasini kiritish bilan bir vaqtda kiritiladi.

#### 21-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasining ekspertizasi

Normativ-huquqiy hujjat loyihasi huquqiy ekspertizadan o'tkazilishi shart.

Normativ-huquqiy hujjat loyihasi ishlab chiquvchining yoki normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organning qaroriga koʻra iqtisodiy, moliyaviy, ilmiy, ekologik, korrupsiyaga qarshi ekspertizadan, shuningdek boshqa turdagi ekspertizalardan oʻtkazilishi mumkin.

(21-moddaning ikkinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 3-yanvardagi OʻRQ-456-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 05.01.2018-y., 03/18/456/0512-son)

### 22-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasining huquqiy ekspertizasi

Huquqiy ekspertiza davomida normativ-huquqiy hujjat loyihasining Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlariga, unga nisbatan yuqori yuridik kuchga ega boʻlgan boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga, qonunchilik texnikasi qoidalariga muvofiqligi, shuningdek havola qiluvchi normalar qoʻllanilishining asosliligi hamda maqsadga muvofiqligi tekshiriladi.

Normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining huquqiy ekspertizasi ishlab chiquvchining yoki normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organning yuridik xizmati, shuningdek Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligi va boshqa tashkilotlar tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq oʻtkazilishi mumkin. Bunda Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligi normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarining huquqiy ekspertizasini boshqa turdagi ekspertizalar oʻtkazilganidan keyin amalga oshiradi.

## 23-modda. Normativ-huquqiy hujjat loyihasini normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organga kiritish

Tayyorlangan normativ-huquqiy hujjat loyihasi normativ-huquqiy hujjatni qabul qiluvchi organga Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligining huquqiy ekspertiza yakunlari boʻyicha xulosasi va tushuntirish xati bilan kiritilib, unda hujjatni qabul qilishning zarurligi asoslanadi, ishlab chiquvchilar koʻrsatiladi, normativ-huquqiy hujjat mazmunining qisqacha tavsifi beriladi, loyiha kelishilgan davlat organlari va boshqa tashkilotlarning roʻyxati keltiriladi, normativ-huquqiy hujjat loyihasi boʻyicha kelishmovchiliklarning mazmuni hamda ular haqidagi asoslantirilgan fikr qisqacha bayon etiladi. Zarurat boʻlganda, normativ-huquqiy hujjat loyihasiga uni asoslash uchun moliyaviy-iqtisodiy hisob-kitoblar, statistika ma'lumotlari va boshqa ma'lumotlar ilova qilinadi.

(23-moddaning birinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2019-yil 8-yanvardagi OʻRQ-512-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 09.01.2019-y., 03/19/512/2435-son)

Ishlab chiquvchi qonun loyihasini kiritayotganda xalqaro hujjatlarning va chet el mamlakatlari qonun hujjatlarining, Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlarining tegishli qoidalarini, tegishli xalqaro tajribani Oʻzbekiston

Respublikasi sharoitida qoʻllash maqbulligi toʻgʻrisidagi asosli takliflarni ketmaketlik tartibida koʻrsatgan holda tahliliy qiyosiy jadvallarni tayyorlashi shart.

Xalqaro hujjatlar va chet el mamlakatlari qonun hujjatlarining prinsiplari, qoidalari hamda ta'riflarining tayyorlangan batafsil tahlilini o'z ichiga olgan qiyosiy jadvalsiz kiritilgan qonun loyihasi ko'rib chiqilmaydi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasiga kiritiladigan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalari huquqiy ekspertiza yakunlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining xulosasi mavjud bo'lgan taqdirda ko'rib chiqiladi

(23-moddaning uchinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2019-yil 8-yanvardagi OʻRQ-512-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 09.01.2019-y., 03/19/512/2435-son)

#### 4-bob. Normativ-huquqiy hujjatlarga qoʻyiladigan asosiy talablar

#### 24-modda. Normativ-huquqiy hujjat mazmuniga qoʻyiladigan talablar

Normativ-huquqiy hujjatning matni loʻnda, oddiy va ravon tilda bayon etiladi. Normativ-huquqiy hujjatda foydalaniladigan tushunchalar va atamalar turlicha izohlash imkoniyatini istisno etadigan, ularning qonun hujjatlarida qabul qilingan ma'nosiga muvofiq yagona shaklda qoʻllaniladi. Eskirgan hamda koʻp ma'noni anglatadigan soʻzlar va iboralar, majoziy taqqoslashlar, sifatlashlar, kinoyalar qoʻllanilishiga yoʻl qoʻyilmaydi.

Normativ-huquqiy hujjatda uni amalga oshirishning huquqiy vositalari, shu jumladan moliyalashtirish manbalari, ragʻbatlantirish, mukofotlash va nazorat qilish chora-tadbirlari koʻrsatilishi mumkin.

Davlat organlari va boshqa tashkilotlarning, shuningdek mansabdor shaxslar hamda fuqarolarning majburiyatlarini belgilovchi normativ-huquqiy hujjatda ushbu majburiyatlarni buzganlik uchun javobgarlik choralari, agar bunday choralar qonun hujjatlarida nazarda tutilmagan boʻlsa yoki alohida normativ-huquqiy hujjatda belgilanmasligi kerak boʻlsa, nazarda tutiladi.

Normativ-huquqiy hujjat uning qabul qilinishi sabablari va maqsadlariga oid tushuntirishni qamrab olgan muqaddimaga ega boʻlishi mumkin. Huquqiy normalar muqaddimaga kiritilmaydi.

Oʻzbekiston Respublikasining qonunlarida huquqiy normalar tartib raqamiga ega boʻlgan moddalar koʻrinishida bayon etiladi. Moddalar qismlarga ajratilishi mumkin. Moddalarning qismlari bandlar, kichik bandlar va xatboshilarni qamrab olishi mumkin. Boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda huquqiy normalar tartib raqamiga ega boʻlgan bandlar tarzida bayon etiladi. Bandlar kichik bandlar va xatboshilarga ajratilishi mumkin.

Hajm jihatidan yirik normativ-huquqiy hujjatlarning mazmunan yaqin boʻlgan moddalari (bandlari) paragraflar va boblarga birlashtiriladi. Zarur hollarda boblar boʻlimlarga va kichik boʻlimlarga birlashtirilishi mumkin. Boʻlimlar, kichik boʻlimlar, boblar va paragraflar sarlavhalarga ega boʻladi hamda raqamlanadi.

Zarur hollarda, normativ-huquqiy hujjatda yuridik, texnik va boshqa maxsus atamalar hamda tushunchalarning qisqacha ta'rifi beriladi, umum qabul qilingan qisqartmalar qoʻllaniladi va boshqa qisqartmalarga tushunchalar beriladi.

Zarur holda normativ-huquqiy hujjatda yuqori yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatning ayrim qoidalari mazkur hujjatga havola qilingan holda aynan takrorlanadi.

Normativ-huquqiy hujjatda, qoida tariqasida, xuddi shunday yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlarning huquqiy normalari qayta aynan takrorlanmaydi.

Normativ-huquqiy hujjatlarda havolalar huquqiy normalarning oʻzaro bogʻliqligini koʻrsatish yoki takrorlashlarga yoʻl qoʻymaslik zarurati boʻlgan hollarda qoʻllaniladi. Havolalar aniq boʻlishi va normativ-huquqiy hujjatni yoxud uning alohida qoidalarini koʻrsatishi kerak.

#### 25-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarning rekvizitlari

Normativ-huquqiy hujjatlar quyidagi rekvizitlarga ega boʻladi:

hujjatning turi va nomi;

hujjat qabul qilingan joy, sana (Oʻzbekiston Respublikasining qonunlari uchun ma'qullangan va imzolangan sana ham), raqami (vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari uchun ular davlat roʻyxatidan oʻtkazilgan sana va roʻyxatga olish raqami ham);

tegishli normativ-huquqiy hujjat matnini tasdiqlashga rasman vakolati boʻlgan shaxsning lavozimi, imzosi, ismining bosh harfi va familiyasi.

#### 26-modda. Normativ-huquqiy hujjatning rasmiy matnini tasdiqlash

Normativ-huquqiy hujjatning rasmiy matni unga imzo qoʻyish yoʻli bilan, ya'ni:

Oʻzbekiston Respublikasining qonuni — Oʻzbekiston Respublikasining Prezidenti;

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining qarori — Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasining Spikeri;

Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining qarori — Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining Raisi;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni va qarori — Oʻzbekiston Respublikasining Prezidenti;

(26-moddaning beshinchi xatboshisi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori — Oʻzbekiston Respublikasi Bosh vaziri;

vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari — normativ-huquqiy hujjatni qabul qilgan organ rahbari;

mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari — tegishli hokim tomonidan tasdiqlanadi.

#### 27-modda. Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning normativhuquqiy hujjatlarini davlat roʻyxatidan oʻtkazish

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilingan kundan e'tiboran oʻn kun ichida ularni davlat roʻyxatidan oʻtkazish uchun Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga taqdim etadi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning davlat roʻyxatidan oʻtkazilmagan normativ-huquqiy hujjatlari tegishli ijtimoiy munosabatlarni huquqiy jihatdan tartibga solish uchun asos boʻlib xizmat qilishi mumkin emas va huquqiy oqibatlarga olib kelmaydi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning mansabdor shaxslari davlat roʻyxatidan oʻtkazilmagan normativ-huquqiy hujjatlarni amalga kiritganlik uchun ma'muriy javobgarlikka tortiladi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning normativ-huquqiy hujjatlarini davlat roʻyxatidan oʻtkazish tartibi qonun hujjatlarida belgilanadi.

### 5-bob. Normativ-huquqiy hujjatlarni e'lon qilish, ularning kuchga kirishi va amal qilishi

#### 28-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarni e'lon qilishga doir talablar

Normativ-huquqiy hujjatlar rasmiy nashrlarda e'lon qilinishi kerak. Rasmiy e'lon qilinmagan qonun asosida hech kim hukm qilinishi, jazoga tortilishi, molmulkidan yoki biron-bir huquqidan mahrum qilinishi mumkin emas.

Normativ-huquqiy hujjat bayon tarzida rasmiy e'lon qilinishiga yo'l qo'yilmaydi.

Normativ-huquqiy hujjat rasmiy e'lon qilinganda uning barcha rekvizitlari ko'rsatiladi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari, idoralar va mahalliy davlat hokimiyati organlari normativ-huquqiy hujjatlari matnlarining elektron shakllari ularni qabul qilgan organlarning rasmiy veb-saytlariga normativ-huquqiy hujjat rasmiy e'lon qilinganidan keyin bir kun ichida joylashtirilishi shart. Vazirliklar, davlat qoʻmitalari, idoralar va mahalliy davlat hokimiyati organlari normativ-huquqiy hujjatlari matnlarining elektron shakllarini e'lon qilish tartibi qonun hujjatlariga muvofiq belgilanadi.

(28-moddaning toʻrtinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2017-yil 14-sentabrdagi OʻRQ-446-sonli Qonuni tahririda — OʻR QHT, 2017-y., 37-son, 978-modda)

Normativ-huquqiy hujjatlarni norasmiy nashrlarda e'lon qilishga, shuningdek ularni qonun hujjatlarining elektron ma'lumot tizimlari orqali tarqatishga normativ-huquqiy hujjat rasmiy manbalarda e'lon qilinganidan soʻng, ularning barcha rekvizitlarini, ular e'lon qilingan rasmiy nashrlarni va ularning kuchga kirish sanasini koʻrsatish sharti bilan yoʻl qoʻyiladi. Bunda rasmiy nashrlarda e'lon qilingan normativ-huquqiy hujjat matnining aniq takrorlanishi ta'minlanishi lozim.

Normativ-huquqiy hujjatlarning e'lon qilinishi ular qo'llanilishining majburiy shartidir.

### 29-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar e'lon qilinadigan rasmiy manbalar

"Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining Axborotnomasi", "Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami", "Xalq soʻzi" va "Narodnoye slovo" gazetalari, Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari, Oʻzbekiston

Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari e'lon qilinadigan rasmiy manbalardir.

(29-moddaning birinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

"Oʻzbekiston Respublikasi Hukumati qarorlarining toʻplami", "Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami", "Xalq soʻzi" va "Narodnoye slovo" gazetalari, Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari e'lon qilinadigan rasmiy manbalardir.

"Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari toʻplami", Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, shuningdek vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning rasmiy nashrlari vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning normativ-huquqiy hujjatlari e'lon qilinadigan rasmiy manbalardir.

Oʻzbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, shuningdek mahalliy davlat hokimiyati organlarining rasmiy nashrlari mazkur organlarning qarorlari e'lon qilinadigan rasmiy manbalardir.

(29-moddaning matni Oʻzbekiston Respublikasining 2016-yil 23-sentabrdagi OʻRQ-411-sonli Qonuni tahririda — OʻR QHT, 2016-y., 39-son, 457-modda)

#### 30-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarning kuchga kirishi

Normativ-huquqiy hujjatlar, agar hujjatlarning oʻzida kechroq muddat koʻrsatilgan boʻlmasa, ular rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

### 31-modda. Normativ-huquqiy hujjatning orqaga qaytish kuchi

Normativ-huquqiy hujjatlar orqaga qaytish kuchiga ega emas va ular amalga kiritilganidan keyin yuzaga kelgan ijtimoiy munosabatlarga nisbatan tatbiq etiladi, ushbu moddaning ikkinchi qismida nazarda tutilgan hollar bundan mustasno.

Oʻzbekiston Respublikasining qonuni u amalga kiritilishiga qadar yuzaga kelgan ijtimoiy munosabatlarga nisbatan qonunda toʻgʻridan toʻgʻri nazarda tutilgan hollardagina tatbiq etiladi. Agar Oʻzbekiston Respublikasining qonuni sodir etilgan paytda javobgarlikka sabab boʻlmagan yoki yengilroq javobgarlikka sabab boʻlgan xatti-harakatlar uchun yuridik va jismoniy shaxslarning javobgarligini joriy etishni yoxud kuchaytirishni nazarda tutsa yoxud yuridik va jismoniy shaxslarga moddiy zarar yetkazsa, qonunga orqaga qaytish kuchini berish mumkin emas.

### 32-modda. Normativ-huquqiy hujjatning hudud boʻyicha amal qilishi

Normativ-huquqiy hujjatning hudud boʻyicha amal qilishi normativ-huquqiy hujjatni qabul qilgan organning yurisdiksiyasi bilan belgilanadi.

Normativ-huquqiy hujjatni qabul qilgan organ uning hudud boʻyicha amal qilishi doirasini cheklab qoʻyishi mumkin.

### 33-modda. Normativ-huquqiy hujjatning vaqt boʻyicha amal qilishi

Normativ-huquqiy hujjat, agar uning matnida boshqacha izoh berilmagan bo'lsa, muddatsiz amal qiladi.

Normativ-huquqiy hujjatning amal qilish muddati butun hujjat uchun yoki uning qismlari uchun belgilanishi mumkin. Bunday holda normativ-huquqiy hujjat

yoxud uning qismi qaysi muddatga yoki qanday hodisa yuz berguniga qadar oʻz kuchini saqlab qolishi koʻrsatilishi kerak.

Normativ-huquqiy hujjatni qabul qilgan organ belgilangan muddat tugaguniga qadar yoki hodisa yuz berguniga qadar hujjatning yoki uning qismining amal qilishini yangi muddatga, boshqa hodisa yuz berguniga qadar uzaytirish toʻgʻrisida yoxud normativ-huquqiy hujjat qonun hujjatlariga, oʻtkazilayotgan islohotlarning ustuvor yoʻnalishlariga, jamiyatdagi barqaror huquqiy munosabatlarga muvofiq boʻlgan taqdirda hujjatga (uning qismiga) muddatsiz tus berish haqida qaror qabul qilishi mumkin.

### 34-modda. Normativ-huquqiy hujjatning shaxslar doirasi boʻyicha amal qilishi

Normativ-huquqiy hujjatning amal qilishi Oʻzbekiston Respublikasining fuqarolari va yuridik shaxslariga, shuningdek oʻz faoliyatini Oʻzbekiston Respublikasi hududida amalga oshirganda chet el yuridik shaxslariga, Oʻzbekiston Respublikasi hududidagi chet el fuqarolari va fuqaroligi boʻlmagan shaxslarga, agar Oʻzbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida boshqacha qoida nazarda tutilmagan boʻlsa, tatbiq etiladi.

### 35-modda. Normativ-huquqiy hujjat amal qilishining toʻxtatib turilishi va tugatilishi

Normativ-huquqiy hujjatning yoki uning qismining amal qilishi uni qabul qilgan organ yoxud uning yuqori turuvchi organi tomonidan muayyan muddatga yoki muayyan hodisa yuz berguniga qadar toʻxtatib turilishi mumkin.

# 36-modda. Yangi normativ-huquqiy hujjat qabul qilinganligi munosabati bilan ilgari qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarni qayta koʻrib chiqish

Yangi normativ-huquqiy hujjat qabul qilinganligi munosabati bilan ilgari qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarga zarur oʻzgartirishlar va (yoki) qoʻshimchalar kiritiladi va ilgari qabul qilingan barcha hujjatlar yoki ularning qismlari, agar ular yangi huquqiy normalarga zid boʻlsa yoxud yangi hujjat bilan toʻlaligicha qamrab olingan yoki amalda oʻz ahamiyatini yoʻqotgan, lekin rasman oʻz kuchini yoʻqotgan deb topilmagan boʻlsa, oʻz kuchini yoʻqotgan deb topilishi kerak.

Teng yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlarga kiritilayotgan oʻzgartirishlar va (yoki) qoʻshimchalar, oʻz kuchini yoʻqotgan deb topilayotgan teng yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlar yoki ular qismlari roʻyxati normativ-huquqiy hujjatning oʻzida koʻrsatilishi lozim.

Normativ-huquqiy hujjat qabul qilinganligi munosabati bilan oʻzgartirishlar, qoʻshimchalar kiritilishi yoki oʻz kuchini yoʻqotgan deb topilishi lozim boʻlgan teng yuridik kuchga ega boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlar yoki ularning qismlari soni ancha koʻp boʻlgan taqdirda, mazkur oʻzgartirish va qoʻshimchalar, shuningdek oʻz kuchini yoʻqotgan deb topilishi lozim boʻlgan normativ-huquqiy hujjatlar roʻyxati alohida hujjat sifatida rasmiylashtiriladi. Bunday hujjat loyihasi ishlab chiquvchi tomonidan tayyorlanadi va normativ-huquqiy hujjat loyihasi bilan bir vaqtda taqdim etiladi.

#### 37-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar matnlarini tarqatish

Normativ-huquqiy hujjatlar matnlarini tarqatish normativ-huquqiy hujjat matni bilan moneliksiz tanishish imkoniyatini ta'minlaydigan har qanday shaklda amalga oshirilishi mumkin.

Normativ-huquqiy hujjatlar matnlarini tarqatish tartibi qonun hujjatlariga muvofiq belgilanadi.

(37-moddaning ikkinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2017-yil 14-sentabrdagi OʻRQ-446-sonli Qonuni tahririda — OʻR QHT, 2017-y., 37-son, 978-modda)

#### 6-bob. Normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil etish va ta'minlash

# 38-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil etuvchi va ta'minlovchi organlar

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlarining, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari qarorlarining, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va qarorlarining, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlarining Oʻzbekiston Respublikasining butun hududida ijrosini tashkil etadi hamda ta'minlaydi.

(38-moddaning birinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2018-yil 18-apreldagi OʻRQ-476-sonli Qonuni tahririda — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.04.2018-y., 03/18/476/1087-son)

# 39-modda. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil etish va ta'minlash borasidagi vakolatlari

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi oʻz vakolatlari doirasida:

normativ-huquqiy hujjatlar oʻz vaqtida ijro etilishiga qaratilgan zarur tadbirlarni ishlab chiqadi va (yoki) qarorlar qabul qiladi;

vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning ishini muvofiqlashtiradi hamda yoʻnaltiradi, ularning normativ-huquqiy hujjatlarni ijro etish borasidagi vakolatlarini belgilaydi;

Oʻzbekiston Respublikasi qonunlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarni ijro etish uchun zimmasiga javobgarlik yuklatiladigan vazirliklar, davlat qoʻmitalari, idoralar hamda mansabdor shaxslarni belgilaydi;

normativ-huquqiy hujjatlar oʻz vaqtida ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi.

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qonun hujjatlariga muvofiq boshqa vakolatlarni ham amalga oshirishi mumkin.

#### 40-modda. Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralarning normativhuquqiy hujjatlar ijrosini tashkil etish hamda ta'minlash borasidagi vakolatlari

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar oʻz vakolatlari doirasida:

normativ-huquqiy hujjatlar oʻz vaqtida ijro etilishiga qaratilgan zarur tadbirlarni ishlab chiqadi va (yoki) qarorlar qabul qiladi;

Oʻzbekiston Respublikasi qonunlari, Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari qarorlari, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari, qarorlari va farmoyishlari, Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlari ijro etilishiga qaratilgan zarur normativ-huquqiy hujjatlar loyihalari ishlab chiqilishini amalga oshiradi;

normativ-huquqiy hujjatlar matnlarining tarqatilishini ta'minlaydi, normativ-huquqiy hujjatlar boʻyicha boshqa tashkilotlar bilan birgalikda zarur tushuntirish ishlarini tashkil etadi;

normativ-huquqiy hujjatlar toʻgʻri va bir xilda qoʻllanilishini ta'minlash uchun oʻz xodimlarini tayyorlash, qayta tayyorlash hamda ularning malakasini oshirishni tashkil etadi;

normativ-huquqiy hujjatlarning ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi, tegishli tarmoqda qonun hujjatlarining qoʻllanilishi amaliyotini oʻrganadi va, zarurat boʻlganda, qonun hujjatlarini takomillashtirish yuzasidan takliflar kiritadi;

belgilangan tartibda normativ-huquqiy hujjatlarning turkumlashtirilgan hisobini yuritadi.

Vazirliklar, davlat qoʻmitalari va idoralar qonun hujjatlariga muvofiq boshqa vakolatlarni ham amalga oshirishi mumkin.

# 41-modda. Mahalliy davlat hokimiyati organlarining normativ-huquqiy hujjatlar ijrosini tashkil etish va ta'minlash borasidagi vakolatlari

Mahalliy davlat hokimiyati organlari tegishli hududda:

normativ-huquqiy hujjatlar oʻz vaqtida ijro etilishiga qaratilgan zarur tadbirlarni ishlab chiqadi va (yoki) qarorlar qabul qiladi;

normativ-huquqiy hujjatlar matnlarining tarqatilishini ta'minlaydi, normativ-huquqiy hujjatlar boʻyicha boshqa tashkilotlar bilan birgalikda zarur tushuntirish ishlarini tashkil etadi;

tegishli davlat organlarining normativ-huquqiy hujjatlarni ijro etish boʻyicha ishlarini muvofiqlashtiradi va yoʻnaltiradi;

normativ-huquqiy hujjatlar ijro etilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi, qonun hujjatlarining qoʻllanilishi amaliyotini oʻrganadi va, zarurat boʻlganda, qonun hujjatlarini takomillashtirish yuzasidan takliflar kiritadi;

belgilangan tartibda normativ-huquqiy hujjatlarning turkumlashtirilgan hisobini yuritadi.

Mahalliy davlat hokimiyati organlari qonun hujjatlariga muvofiq boshqa vakolatlarni ham amalga oshirishi mumkin.

### 42-modda. Normativ-huquqiy hujjatlar ijrosining monitoringi va nazorati

Normativ-huquqiy hujjatlar ijrosining monitoringi va nazorati davlat organlari hamda boshqa tashkilotlar tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Oldingi tahrirga qarang.

(42-moddaning ikkinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2015-yil 10-avgustdagi OʻRQ-389-sonli Qonuniga asosan chiqarilgan — OʻR QHT, 2015-y., 32-son, 425-modda)

Oldingi tahrirga qarang.

(42-moddaning uchinchi qismi Oʻzbekiston Respublikasining 2015-yil 10-avgustdagi OʻRQ-389-sonli Qonuniga asosan chiqarilgan — OʻR QHT, 2015-y., 32-son, 425-modda)

#### 7-bob. Yakunlovchi qoidalar

#### 43-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarni rasmiy sharhlash

Normativ-huquqiy hujjatlarni rasmiy sharhlash normativ-huquqiy hujjatda noaniqliklar topilgan, u amaliyotda notoʻgʻri yoki ziddiyatli tarzda qoʻllanilgan taqdirda amalga oshiriladi.

Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari normalariga rasmiy sharhni Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudi beradi.

Qonun osti hujjatlari normalariga rasmiy sharhni ularni qabul qilgan organlar beradi.

Normativ-huquqiy hujjatlarni rasmiy sharhlash jarayonida ularga normalarni aniqlashtirishga qaratilgan tuzatishlar, oʻzgartirishlar, qoʻshimchalar kiritilishiga yoʻl qoʻyilmaydi.

#### 44-modda. Normativ-huquqiy hujjatlarni davlat hisobiga olish

Normativ-huquqiy hujjatlarni davlat hisobiga olish ushbu hujjatlarni markazlashtirilgan tarzda yigʻish, qayd etishni, ularning fondlarini yaratish va nazorat holatida saqlab turishni hamda bunday hujjatlar haqidagi markazlashtirilgan axborotlarni oʻz ichiga oladi. Qonun hujjatlarida normativ-huquqiy hujjatlarni davlat hisobiga olishga doir qoʻshimcha talablar belgilanishi mumkin.

Normativ-huquqiy hujjatlarni davlat hisobiga olishni amalga oshirish tartibi Oʻzbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan belgilanadi.